

ชื่อเรื่อง การพัฒนากระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑

ชื่อผู้วิจัย นางวลัยพร อ่อนพฤษภูมิ

หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑

ปีที่ศึกษา ๒๕๖๕-๒๕๖๗

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการได้รับการนิเทศ และแนวทางส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๒) พัฒนาระบบการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๓) ศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๔) ประเมินผลกระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ๔ ขั้นตอน ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้ **ขั้นตอนที่ ๑** การวิจัย (Research: R๑) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการได้รับการนิเทศ และแนวทางส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (Expert In-depth Interview) สอบถามความคิดเห็น ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ คน บุคลากรในโรงเรียนต้นแบบจำนวน ๑๐ คน ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน ๓๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็น **ขั้นตอนที่ ๒** การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D๑) เป็นการออกแบบและสร้างกระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของกระบวนการนิเทศและคู่มือการนิเทศ แบบประเมินคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๙ คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๗ คน และการศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศ กลุ่มทดลอง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน ๖ คน และทีมพื้นที่ (Area team) จำนวน ๔ คน **ขั้นตอนที่ ๓** การวิจัย (Research: R๒) และการศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน ๔๒ คน และทีมพื้นที่ (Area team) จำนวน ๒๘ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ กระบวนการนิเทศ แบบทดสอบ และแบบประเมิน **ขั้นตอนที่ ๔** การประเมินผล (Development: D๒) กระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน ๔๘ คน และทีมพื้นที่ (Area team) จำนวน ๓๒ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมิน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ข้อมูลพื้นฐานของการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการได้รับการนิเทศสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับหลักการและกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รองลงมาคือการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมพลัง

๒. กระบวนการนิเทศส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ FIRST มี ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. ขั้นวิเคราะห์และตั้งเป้าหมายร่วมกัน

(Focus=F) ๒. ขั้นให้ความรู้ (Inform=I) ๓. ขั้นนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Supervision=R) ผ่านกระบวนการศึกษาชั้นเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ๔. ขั้นกระตุ้นให้เกิดการทำงาน (Stimulate=S) และ ๕. ขั้นสรุปประเด็นสะท้อนผลและเผยแพร่ผลงาน (Total Reflection=T) ผลการประเมินพบว่ากระบวนการนิเทศและคู่มือการนิเทศ โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

๓. ผลการใช้กระบวนการนิเทศ พบว่า ๑) ครูมีความรู้ ความเข้าใจของครูด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการนิเทศ สูงกว่าก่อนการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๒) ครูมีความสามารถด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด ๓) ครูมีความสามารถด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด และ ๔) ผลงานการพัฒนานวัตกรรมของครูโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ ๕) ครูมีความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศ ในระดับมากที่สุด

๔. การประเมินประสิทธิผลกระบวนการนิเทศ พบว่า กระบวนการนิเทศมีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด โดยมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน